

Teeneline kunstnik Jüri Pärn

Jaak Künnap / Wikimedia

Valter Ivar Jüri Pärn sündis 4. aprillil 1931 Võrus linakaupmehest isa ja koduse ema pojana. Oli 1941–1947 repressioonituna Siberis. Lõpetas 1954. aastal lauluerialal kiitusega Tallinna muusikakooli ja 1959 Tallinna riikliku konservatooriumi, täiendas end Leningradi konservatooriumis. Laulis 1951–1958 Estonia kooris ja ka väiksemaid osi, oli seejärel Vene muusika ja hiljem Eesti riikliku filharmonia solist, estraadi- ja kammerlaulja. Esinenud kõigis NSV Liidu liiduvabariikides, Rumeenias, Ungaris, Süürias ja Jordaanias. Saanud 1980. aastal Eesti NSV teenelise kunstniku aunimetuse ja 2011 Võru linna teenetemärgi. Pärja repertuaari tuntumad laulud on „Rooma kitarr“, „Pardike ja mooniõis“, „Rohelised silmad“, „Granada“, „Võru valss“, „Laul sõbrast“, „Haanjamees“, „Kuninganna“, „Mustlased“ jpt. Allikas: Eesti teatrilii

Jüri Pärn, kuidas teil nii hea mälu on?

„Võib-olla räägib siin kaasa musikaalsus. Absoluutset kuulmist mul ei ole, aga musikaalsus räägib nähtavasti kaasa. Mul on ka paljud laulutekstid meeles. Nii klassika kui ka kergema muusika omad. Võin kasvõi praegu enamiku oma lauludest fonogrammi taustal esitada. Olen alati püüdnud laulda peast, ilma paberilt lugemata.“

ELU TÄIS TELEMINEKUID: „Seltsimees Pärn, täna õhtul lähete Balti jaama, teile tuuakse sinna noodid, sõidate Moskvasse ja esinete partei kongressi avakontserdil,“ meenutab palju ringi rännanud tenor kunagist kultuuriministri asetäitja korraldust.

Heimar Lenk

Teist korda kohtusin Magomajeviga helilooja Arno Babadžaniani juures. Mul oli alati tema juurde asja, kui Venemaal käisin. Muslim oli alguses pisut ehmunud, et ma ka kuulsal helilooja juures. Aga siis hakkas Babadžaniani kiitma, kui hästi ma „Granadat“ laulan.

Itaalia muusika on teil omaette peatükk.

Eestisse tuli kontserte andma Klaudio Villa, Itaalia kuulsus, boss! Läksin kontserdile ja muidugi pärast ka autogrammi paluma. Üks raadioreporter tutvustas, et mina ka laulja. Mul oli veel üks Villa väike plaat ka kaasas. Temagi vaatas seda väga imelikult, neid anti Nõukogude Liidus välja ilma lauljate teadmata. Villa naeris ja kutsus mind järgmisel päeval välja, et mulle kingitus üle anda. Kohtusime hotellis, Klaudio kinkis mulle oma suure foto allkirjaga „Amigo, Juri, Cordiale!“, lisaks viinüüplaadi. Nii et Villaga olen ma ka tuttav olnud. Tegin Napoli lauludest Estonia kontserdisaalis soolokontserdi.

Itaalia keel on laulmiseks ilus. Mulle tegi väga häid tekste pianist ja tõlkija Mall Sarv. Ta töötas konservatooriumi juures, valdas keeli. Tema ema oli filoloog ja tõlkis itaalia kirjandust. Ta sai isegi Itaaliast preemia tõlkimise eest. Minu häälekool võimaldas mitmesugust repertuaari.

Muusika ühendab teid ka Vladimir Vössotskiga?

Temaga oli tore lugu. „Laul sõbrast“. Aasta oli vist 2004. Helistati Eesti Raadiost, et Jüri, Poolas on tulnud kiri, tahetakse teie heliülesvõtet saada. Ma olin lindistanud selle Vössotski tuntud

laulu sõbrast dirigent Merkulo-viga. Heldur Karmo tõlke ja tekstiga. Internetaeg oli juba. Poolas on Vössotski muuseum ja selle muuseumi direktor, kunstiteaduste doktor, pöördus kirja-ga Eesti Raadiosse ja palus seda võtet oma muuseumile. Mina siis saatsin oma plaadi. Tuli järgmine kiri, et saatke ka teine plaat ja oma fotod. Õeldi, et minu esituse paljude teistes keeltes esitajate seas on üks paremaid. Saatsin siis ka teise plaadi ja pildi. Sain vastu kirja: „Teie esituses meeldis mulle kõik. Imeilus hää, intonatsioon ja hingeline tunnetus, milles ei olnud paatost.“ Tööpööst, paatost ehk kõrgelennulisust seal ei olnud.

Vahel pidin ka temaatilisi laule laulma. Oli valitsuse kontsert. Filharmonia kunstiline juht Boriss Parsadanjan kutsus välja. Andis noodi – „Laul Leninist“. Ma muidugi pidin selle ära laulma. Sain selle eest smokingi, mis kontserdi jaoks ommeldi. Vladimir Sapozhnikil ka vedas, talle ommeldi ka.

Olen laulnud „Buchenwaldi häirekella“, omal initsiaalil. See laul on sisukas ja puudutab. Imestan, miks Eesti heliloojad pole kirjutanud laulu GULAGi leinakelladest. Või GULAGi reekviemi. Kuigi, jah, Erkki-Sven Tüür on kirjutanud ooperi Wallenbergist. Seal kaib see raske teema läbi.

Tuli laulda ka Tallinna vabastamise aastapäeval. Jälle Parsadanjan tuleb: „Jüri, on tarvis laulda.“ Ma küsin, kus. „Kadrioru lossis.“ Ma küsin, mida peab laulma. „Nõukogude laule!“ Tulin koju ja mõtlesin, et taevast tule appi! Hakkas Kadrioru lossis laulma nõukogude-temaatilisi laule? Ma tulin sellest olukorrast välja. Läksin järgmisel päeval Borissi juurde ja panin oma

kava lauale: alustan kontserti Edar Arro „Kodulinn Tallinnaga“, mis on kirjutatud Jaroslavlis. Ja muu on minu valik! Ta leppis sellega. Aga muusse valikusse panin ma „dissidentide“ laule, nagu „Põhjamaa lapsed“. Oli ka võimalus oma südame häält kuulata.

Mitte kõik tõsise muusika ja ooperilauljad ei ole tulnud ka kergemasse, estraadimuusikasse.

Häälekool peab olema sellisel tasemel, et ollakse võimelised laulma absoluutselt kõike. Lisaks musikaalsus ja rütmiline, mis võimaldavad ka džässilaulda. Ooperilauljatel seda kõike alati ei ole. Ma julgeks öelda, et meie vokaalikoostis on võrreldes varasemate aegade tagasi läinud. Muidugi ka emotsionaalsus! Seegi on läinud ükskõiksuse poole. Praegu on tähtis ära teha, õigesti ära laulda ja raha kätte saada. Eesmärk on olla pildil, ükskõik kuidas.

Räägime ka „Haanjamehest“ ja seto laulust!

Urmas Ott kutsus mind 25 aastat tagasi oma uue aasta saatesse „Minu sõbrad, minu tuttavad“. Ott oli musikaalne noormees ja nähtavasti olin ka mina talle mingi mulje jätnud. Esimene asi, mis ta mulle studiosse astumisel ütles, oli see, et ma olevat olnud tema ema lemmiklaulja. Ilmselt ta tahtis mind enne vestlust kaamera ees pehmeks teha, et oleksin lahkem kaasrääkija. Intervjuu lõpus ta küsis, kas ma kavatsen laulmisest eemale hoida või mitte. See oli aastal 1994. Vastasin, et eemale pole ma kunagi tõmbunud ja nähtavasti ei tõmbu ka, kuni süda tuksub sees. Nii on ka läinud.

Möödunud aastal, oma veerand sajandit pärast intervjuud Otiga, läksin taas lindistama. Mul olid Tiit Juurikase fonogrammid ja midagi veel. Aga oli üks lugu, mis mind juba tükk aega kummitas. Aeg-ajalt ikka tuletasin seda meelde – „Seto mõrsja om ära koolnud“. Olin kunagi seda koos Võru meeskooriga laulnud. Mina laulsin soolot, aga tekst mulle absoluutselt ei meeldinud. Leidsin, et ei ole see, mis võiks olla. Teksti muutmise mõte käärus mul kogu aeg sees.

Möödunud aastal seadsin samud Võru instituudi poole. Üks proua seal võttis mind kenasti jutule. Rääkis mind vaevava mõtte ära ja uurisin, kas kuidagi nende kaudu ei saaks selle seto mõrsja surmalaulu originaalteksti. Oma tekst oli mul kaasas. Läks kolm-neli tundi mööda ja mul helises telefon: „Härra Jüri, see tekst on meil olemas.“ Lugu omandas juba hoopis teise varjundi. Asi läks tõsiseks.

Selle laulu on oma ajalugu. Pärit Saksamaalt, ristsõdalase lugu. Sõdur tuleb sõjakäigult tagasi, kuid tema neiukena, keda ta lootis kohata, on surnud. Sõdurmees on aga nii kiindunud armastaja, et teeb ka endale lõpu: vajutab noa südamesse. See teema on üle võetud ja Võru murakusse pandud. Vaadake, kuidas üks laul võib kusagilt tulla ja teisele rahvale omaseks saada...

Läksin siis lindistaja juurde, et prooviks õige. Võtsin uue teksti, astusin mikrofonile ette ja salvestus õnnestus esimese korraga. Alguses ilma saateta, see sündis kodus. Ma võtsin Novgorodi kirikute kellad ühelt heliplaadilt. Huvitav, et kellad absoluutselt sobisid minu lauluga. Teate, see kõik on müstika!

HEIMAR LENK

MÖÖBLI LAOMÜÜK AINULT 1 PÄEV – 3.04 KELL 10–19

NB! Vältimaks koroonaviiruse võimalikku levikut, pakume Teile kauba tellimise võimalust ilma kohale tulemata, st telefoni või e-maili teel.

UUS!
Riidekapp
82,6*57,6*222,2 cm
140 € 378 €

Riidekapp
137,2*62,7*218,3 cm
285 € 674 €

Vitriinkapp
50*35*222,2 cm
84 € 227 €

Vaip
160*230 cm
117 € 187 €

Vaip
160*230 cm
106 € 177 €

Vaip
160*230 cm
106 € 177 €

UUS!
Kummut
140*44*88,8 cm
106 € 286 €

Kummut
88*44,5*78,8 cm
113 € 265 €

Kummut
80*44,3*89 cm
54 € 146 €

Öölaud
43*35*40 cm
12 € 32 €

Öölaud
40*35*54 cm
28 € 65 €

Öölaud
56,1*38,7*53,4 cm
62 € 146 €

MÖÖBLI JA VAIPADE LAOMÜÜK ERITI SOODSATE HINDADEGA!

Jalanõudekapid, kott-toolid, diivanilauad, kummutid, riidekappid, kirjutuslauad, arvutilauad, riulid, öölauad, voodid, madratisid, erineva suuruse ja mustriga vaibad jpm.

Vältimaks koroonaviiruse võimalikku levikut, pakume Teile kauba tellimise võimalust ilma kohale tulemata, st telefoni või e-maili teel.

Täpsem info www.a2a.ee